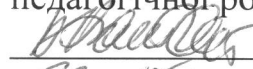

Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Факультет економіки та управління
Кафедра економіки та безпеки бізнесу

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з науково-педагогічної роботи ХТЕІ КНТЕУ

 А. В. Катаєв

« 31 » 07 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи підприємництва

(повна назва навчальної дисципліни)

для підготовки
студентів освітнього
ступеня

бакалавр

(бакалавр чи магістр)

року набору

2017

галузі знань

29 Міжнародні відносини

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності

292 Міжнародні економічні відносини

(шифр і найменування спеціальності)

спеціалізації

Міжнародний бізнес

(найменування спеціалізації)

Харків, 2018 рік

Розробник Якименко-Терещенко Наталія Василівна
(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

завідувач кафедри економіки та безпеки бізнесу
(посада повністю)

доктор економічних наук, професор
(науковий ступінь, вчене звання повністю)

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри
економіки та безпеки бізнесу

(назва кафедри)

протокол № 1 від 31.08.2018 р.

Зав. кафедри

(підпис)

Н. В. Якименко-Терещенко
(ініціали та прізвище)

Програму розглянуто та схвалено на засіданні методичної комісії факультету
економіки та управління

(назва факультету)

протокол № 1 від 31.08.2018 р.

Голова методичної комісії

(підпис)

О. М. Гавриш
(ініціали та прізвище)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи підприємництва» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини галузі знань 29 Міжнародні відносини.

Метою навчальної дисципліни «Основи підприємництва» є формування у майбутніх фахівців теоретичних та практичних знань з підприємницької діяльності.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є прийняття обґрунтованих рішень щодо вибору сфери та виду підприємницької діяльності, форм організації бізнесу, створення підприємства

Міждисциплінарні зв'язки вивчення навчальної дисципліни ґрунтується на знаннях навчальних дисциплін: «Основи економічної теорії», «Макроекономіка», «Просторова економіка» та є основою для подальшого засвоєння професійних навчальних дисциплін, таких як: «Міжнародна торгівля», «Міжнародний менеджмент», «Біржова торгівля», «Міжнародний бізнес».

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна забезпечує набуття студентами:

загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність навчатися та застосувати набуті знання та навички в практичній діяльності.

ЗК 2. Уміння аналізувати та систематизувати інформацію, використовуючи програмні пакети загального та спеціального призначення.

ЗК 3. Здатність до креативного, аналітичного та логічного мислення у професійній діяльності.

ЗК 4. Уміння у стислій та доступній формі доносити матеріал, ідеї, висновки у сфері професійної діяльності.

ЗК 8. Здатність приймати управлінські рішення у сфері міжнародного бізнесу в умовах глобалізації;

фахових компетентностей:

ФК 1. Здатність до обґрунтування теоретичних та практичних аспектів щодо формування стратегії суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності в бізнес-середовищі.

ФК 2. Здатність до прийняття управлінських рішень суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності в умовах глобалізації та інтеграційних процесів.

ФК 7. Здатність до оцінювання реальних та потенційних зовнішніх загроз безпеці суб'єкту міжнародних відносин та визначення шляхів зменшення їх рівня.

ФК 9. Здатність обґрунтувати власну думку щодо застосування форм міжнародного бізнесу при виходу підприємства на зовнішні ринки.

ФК 10. Здатність застосовувати базові знання основних нормативно-правових актів, інструкцій та інших нормативно-розпорядчих документів у сфері міжнародного бізнесу.

ФК 13. Здатність до оцінки впливу ринку міжнародних фінансових послуг на розвиток національної економіки;

програмних результатів навчання:

ПРН 3. Уміння поєднувати теоретичні положення та практичні навички для аналізу подальшого розвитку міжнародного бізнесу.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Зміст підприємницької діяльності

Історичний розвиток поняття «підприємництва». Основні функції підприємницької діяльності: інноваційна, ресурсна, організаційна, стимулююча (мотиваційна). Підприємництво – як самостійна, ініціативна, систематична діяльність господарюючих суб'єктів. Приватна власність, як економічна основа розвитку підприємництва. Економічна свобода, як основна передумова розвитку підприємництва. Економіко-теоретичне знання і підприємництво. Рушійні сили підприємництва. Принципи і передумови підприємництва. Проблеми формування економічної культури.

Тема 2. Місце підприємництва у суспільстві

Форми суспільного виробництва, основні риси натурального виробництва, передумови виникнення товарного виробництва. Передумови виникнення товарного виробництва. Поняття товару. Товарне виробництво – матеріальна основа виникнення підприємництва. Основні елементи процесу суспільного виробництва. Продуктивні сили суспільства. Родові ознаки підприємництва. Ринок та його функції. Поняття ринку. Суб'єкти і об'єкти ринку. Основні функції ринку. Класифікація ринку: з точки зору економічного призначення об'єктів ринкових відносин; за адміністративно-територіальною ознакою; залежно від ступеня розвиненості ринкових відносин; залежно від ступеня обмеження конкуренції; відповідно до чинного законодавства; за характером продаж. Основні засади ринку. Основні елементи ринкової економіки.

Тема 3. Види підприємництва

Приватне, колективне та державне підприємництво. Види підприємницької діяльності: виробниче, фінансово-кредитне, комерційне підприємництво. Продукт виробничо-підприємницької діяльності. Взаємозв'язок виробничого та комерційного підприємництва. Поєднання посередницького бізнесу з іншими видами підприємницької діяльності. Страхове підприємництво як особлива форма фінансово-кредитного підприємництва. Об'єкти страхування.

Тема 4. Зовнішнє середовище підприємницької діяльності

Коопераційні зв'язки і самоорганізація суб'єктів підприємництва. Основні форми коопераційних зв'язків малих, середніх та великих підприємств: субпідряд, франчайзинг, лізинг. Форми інноваційно-функціональних коопераційних зв'язків. Венчурне фінансування, Бізнес-інкубатори. Мета інкубаторських програм. Функції інкубаторів.

Державна підтримка і сприяння розвитку підприємництва. Сутність та методи державного регулювання підприємництва. Механізм державного регулювання підприємництва. Функції, методи та органи державного

регулювання підприємництва. Цілі, напрями, принципи державної підтримки підприємництва.

Тема 5. Етична та соціальна відповідальність підприємництва

Культура як чинник формування методів підприємницького менеджменту. Концептуальна основа та класифікація методів підприємницького менеджменту. Критерії аналітичного оцінювання та порівняльна оцінка цих методів. Бізнес-культура. Основні положення бізнес-культури. Традиційні та сучасні цінності організації. Ділова та професійна етика. Поняття етики та моралі. Ділова та професійна етика. Етичні нормативи. Етико – правові взаємини підприємця і найманих працівників. Соціальна відповідальність бізнесу.

Тема 6. Організаційні форми підприємства

Організаційно-правові форми підприємницької діяльності. Характеристика одноосібного володіння, партнерства, корпорації. Переваги та недоліки одноосібного володіння. Переваги та недоліки партнерства (товариства). Переваги та недоліки корпорації (акціонерного товариства). Мале підприємництво, економічна сутність, функції малого підприємництва. Особливості розвитку малого підприємництва в Україні й за кордоном. Селянське (фермерське) господарство.

Тема 7. Процес створення підприємництва та характеристика основних його етапів

Організація підприємництва. Порядок ліцензування підприємницької діяльності. Поняття: ліцензія, ліцензіат, ліцензійні умови. Технологія заснування власної справи. Засновницькі документи та їх підготовка. Статут підприємства, поняття, завдання, структура. Установчий договір, поняття, суть і зміст. Структура установчого договору. Процес укладання засновницьких документів. Статутний фонд та його формування. Поняття статутного фонду. Мінімальний обсяг статутного фонду для акціонерного товариства, для інших товариств. Умови збільшення статутного фонду. Напрямки використання статутного фонду. Інші фонди підприємництва: резервний, страховий, соціально-економічного розвитку, споживчий. Бізнес-планування в підприємницькій діяльності. Сутність та функції бізнес-плану. Методології та стадії розробки бізнес-плану.

Тема 8. Кар'єра у бізнесі

Поняття кар'єри. Кар'єра найманого працівника та кар'єра підприємця. Вертикальна та горизонтальна кар'єра. Спеціальність та освіта. Професії та компетенції. Підприємницький ресурс. Особисті вимоги до спеціалістів – підприємців та їхні ділові риси. Діловий етикет. Тайм-менеджмент. Емоційний та інтелектуальний ресурс. Імідж. Комунікації. Емпатія. Планування кар'єри. Механізм досягнення кар'єри у бізнесі. Сутність та складники підприємницького успіху.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Структура навчальної дисципліни за формами навчання

[illegible]

4.2. Обсяги та структура навчальної дисципліни за навчальними роками

Форма навчання	Вид навчальних занять	Навчальні роки							
		2017/2018		2018/2019		2019/2020		2020/2021	
		осінь	весна	осінь	весна	осінь	весна	осінь	весна
Денна повна	Лекційні заняття			28					
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття			28					
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота								
	Самостійна робота студентів			124					
	Усього годин			180					
Денна скорочена	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								
Заочна повна	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								
Заочна скорочена	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) І ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

5.1. Теми лекційних занять

Тема дисципліни	Тема лекції	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 1. Зміст підприємницької діяльності	Історичний розвиток поняття «підприємництва»	2			
	Приватна власність, як економічна основа розвитку підприємництва	2			
Тема 2. Місце підприємництва у суспільстві	Форми суспільного виробництва, основні риси натурального виробництва, передумови виникнення товарного виробництва	2			
	Ринок та його функції	2			
Тема 3. Види підприємництва	Види підприємництва	2			
Тема 4. Зовнішнє середовище підприємницької діяльності	Коопераційні зв'язки і самоорганізація суб'єктів підприємництва	2			
	Державна підтримка і сприяння розвитку підприємництва	2			
Тема 5. Етична та соціальна відповідальність підприємництва	Етична та соціальна відповідальність підприємництва	2			
	Бізнес-культура. Основні положення бізнес-культури	2			
Тема 6. Організаційні форми підприємства	Організаційні форми підприємства	2			
Тема 7. Процес створення підприємництва та характеристика основних його етапів	Організація підприємництва	2			
	Бізнес-планування в підприємницькій діяльності	2			
Тема 8. Кар'єра у бізнесі	Поняття кар'єри. Кар'єра найманого працівника та кар'єра підприємця	2			
	Механізм досягнення кар'єри у бізнесі	2			
Усього		28			

Лекційний матеріал доступний у системі дистанційного навчання інституту: <http://edu.htei.org.ua/course/view.php?id=435>.

5.2. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом.

5.3. Теми практичних занять

Тема дисципліни	Тема практичного заняття	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 1. Зміст підприємницької діяльності	Зміст підприємницької діяльності	2			
Тема 2. Місце підприємництва у суспільстві	Форми суспільного виробництва, основні риси натурального виробництва, передумови виникнення товарного виробництва	2			
	Ринок та його функції	2			
Тема 3. Види підприємництва	Види підприємницької діяльності	2			
	Взаємозв'язок виробничого та комерційного підприємництва	2			
Тема 4. Зовнішнє середовище підприємницької діяльності	Коопераційні зв'язки і самоорганізація суб'єктів підприємництва	2			
	Державна підтримка і сприяння розвитку підприємництва	2			
Тема 5. Етична та соціальна відповідальність підприємництва	Етична та соціальна відповідальність підприємництва	2			
	Бізнес-культура. Основні положення бізнес-культури	2			
Тема 6. Організаційні форми підприємства	Організаційно-правові форми підприємницької діяльності	2			
	Особливості розвитку малого підприємництва в Україні й за кордоном	2			
Тема 7. Процес створення підприємництва та характеристика основних його етапів	Організація підприємництва	2			
	Процес укладання засновницьких документів	2			
Тема 8. Кар'єра у бізнесі	Кар'єра у бізнесі	2			
Усього		28			

Завдання до практичних занять наведено у системі дистанційного навчання інституту: <http://edu.htei.org.ua/course/view.php?id=435>.

5.4. Теми лабораторних занять.

Не передбачено навчальним планом.

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Основні форми самостійної роботи студентів:

1. Робота з інформаційними джерелами: опрацювання навчальних видань, періодичної та наукової літератури; вивчення нормативно-законодавчої та правової бази; опрацювання Інтернет-ресурсів за певною проблематикою навчальної дисципліни.
2. Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу.
3. Самостійне розв'язання практичних завдань.
4. Самостійне виконання тестових завдань.
5. Виконання науково-дослідної роботи.
6. Підготовка доповідей на наукові семінари, засідання наукових гуртків.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

Завдання до самостійної роботи студентів наведено у системі дистанційного навчання інституту: <http://edu.htei.org.ua/course/view.php?id=435>.

Організація самостійної роботи студентів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про самостійну роботу студентів Харківського торговельно-економічного-інституту КНТЕУ;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНІ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ

Не передбачено навчальним планом.

8. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

8.1. Схема нарахування балів для студентів денної форми навчання

Навчальні роки	Поточний контроль (максимум 60 балів, мінімум 34)									Підсумковий контроль	Сума
	усього	у тому числі за темами									
		Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8		
2018/2019	60	7	7	7	7	8	8	8	8	40	100

У разі проходження здобувачем освіти відповідних навчальній дисципліні онлайн-курсів на платформі Prometheus або інших освітніх платформах з отриманням сертифікату йому зараховуються результати поточного контролю.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для визначення рівня засвоювання студентами навчального матеріалу використовуються такі форми та методи оцінювання:

Поточний контроль:

- для студентів денної форми навчання: тестування в дистанційній системі інституту; перевірка індивідуальних завдань; опитування (усне, письмове); обговорення реферативних повідомлень; письмова самостійна (контрольна) робота.

Умовою допуску до підсумкового контролю є виконання програми навчальної дисципліни і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше 34 балів.

Підсумковий контроль:

- для студентів денної форми навчання: письмовий екзамен.

Організація та проведення контрольних заходів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про оцінювання результатів навчання студентів;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА (ОСНОВНА, ДОПОМІЖНА)

10.1. Основна література

1. Апопій В. В. Основи підприємництва : навчальний посібник / В. В. Апопій, Н. О. Шутовська, С. А. Серeda. – Київ : Ліра, 2014. – 324 с.
2. Васильців Т. Г. Економіка малого підприємства : навчальний посібник / Т. Г. Васильців, О. І. Іляш, Н. Г. Міценко ; за ред. Т. Г. Васильціва. – Київ : Знання, 2013. – 446 с.
3. Воронкова В. Г. Основи підприємництва: теорія та практиcum : навчальний посібник / В. Г. Воронкова. – Київ : Ліра, 2014. – 455 с.
4. Гой І. В. Підприємництво : навчальний посібник / І. В. Гой. – Київ : ЦУЛ, 2013. – 368 с.
5. Грищенко І. М. Підприємницький бізнес : підручник / І. М. Грищенко. – Київ : Грамота, 2016. – 519 с.

10.2. Допоміжна література:

6. Блажівська О. Є. Спільна діяльність учасників простого товариства : монографія / О. Є. Блажівська. – Київ : Ліра, 2013. – 224 с.
7. Бондар М. І. Звітність підприємства : навчальний посібник / М. І. Бондар. – Київ : ЦУЛ, 2015. – 570 с.
8. Верига Ю. А. Облік і звітність суб'єктів малого підприємництва : навчальний посібник / Ю. А. Верига. – Київ : ЦУЛ, 2014. – 264 с.
9. Економіка і підприємництво, менеджмент : навчальний посібник / [Рогач С. М. та ін.]. – Київ : Компрінт, 2015. – 713 с.
10. Інноваційне підприємництво: креативність, комерціалізація, екосистема : навчальний посібник / [Ю. Бажал та ін.] ; за ред. Ю. М. Бажала. – Київ : Пульсари, 2015. – 278 с.
11. Калина А. В. Державна політика розвитку підприємництва в Україні : навчальний посібник / А. В. Калина. – Київ : Патерик, 2014. – 498 с.
12. Карлін М. І. Правові основи підприємницької діяльності : конспект лекцій / М. І. Карлін, Ю. В. Строцюк. – Луцьк : Вежа-Друк, 2015. – 107 с.
13. Князь С. В. Підприємництво та менеджмент : навчальний посібник / С. В. Князь, Т. І. Данько, Н. Б. Ярошевич ; за ред. С. В. Князя. – Львів : Львівська політехніка, 2016. – 123 с.
14. Юрко І. В. Торговельне підприємництво : навчальний посібник / І. В. Юрко. – Київ : ЦУЛ, 2014. – 308 с.
15. Юрчишена Л. В. Планування підприємницької діяльності : навчальний посібник / Л. В. Юрчишена. – Вінниця : ВФЕУ, 2014. – 366 с.

11. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

16. Національна бібліотека ім. Вернадського [Електронний ресурс] : офіційний сайт. – Режим доступу: www.biblvnad.org.ua. – Станом на 31.08.2018 р. – Назва з екрана.
17. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього бізнесу в Україні [Електронний ресурс] : Закон України № 4618-VI від 22.03.2012 р. // Верховна Рада України. Законодавство України : [база даних]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>. – Станом на 31.08.2018 р. – Назва з екрана.
18. Про Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні [Електронний ресурс] : Закон України № 2157-III від 21.12.2000 р. // Верховна Рада України. Законодавство України : [база даних]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2157-14>. – Станом на 31.08.2018 р. – Назва з екрана.
19. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців [Електронний ресурс] : Закон України № 755-IV від 15.05.2003 р. // Верховна Рада України. Законодавство України : [база даних]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15>. – Станом на 31.08.2018 р. – Назва з екрана.